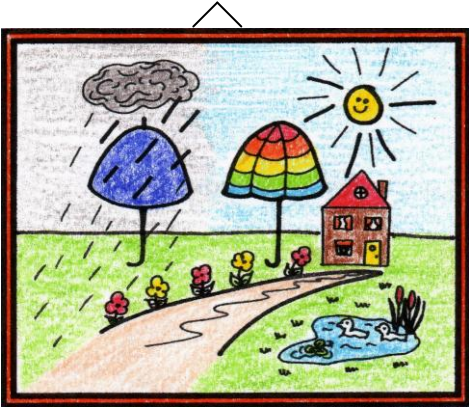

Liedjes tekenen spelen met klank en vorm

Paraplutje

Poesje Mauw

Slaap kindje slaap

Evelien Stadt

Inleiding liedjes tekenen

Liedjes tekenen? Je moet ze toch zingen? Dat was ook zo, maar nu kan je al zingend ook een liedje tekenen. Een bijzondere ervaring!

Wat is liedjes tekenen?

Je zingt een lied en je tekent tegelijkertijd wat je zingt. Je zingt bijvoorbeeld het woord "visje" van het lied *visje is het water* en je tekent tegelijkertijd een visje. Dat lijkt misschien moeilijk, maar het valt mee:

Bij het woorddeel *vis* begin je bij de kop te tekenen. Schuin rechts naar boven (= bovenkant lijf), schuin naar beneden tot de onderkant van de staart. Dan recht omhoog (= achterkant staart).

Bij het woorddeel *je* teken je de rest van de vis: schuin naar beneden en met boogje omhoog naar het beginpunt toe. Op bladzijde 25 zie je hoe het liedje verder getekend wordt.

Door zingend te tekenen komen het woord en het beeld bij elkaar. Ze versterken elkaar: je ziet wat je hoort. Het tekenen is één en al beweging. Dit trekt de aandacht. Het maakt ook nieuwsgierig: hoe gaat het eruit zien? Het ritme en de klanken passen bij de tekenbewegingen. Het is een soort dansen op papier. Na afloop is er in de stilte de tekening, als een "afdruk" van het lied. Dit geeft herkenning: ja, zo is het!

Voor wie is het?

Het liedjes tekenen is zowel voor kinderen (vanaf peuters) als volwassenen. Meestal wordt een liedje voor het plezier getekend, maar het is ook voor een specifiek doel in te zetten, zoals het stimuleren van de creativiteit of de fijne motoriek. Liedjes tekenen wordt onder andere gebruikt door ouders en grootouders, tekentherapeuten, docenten onderbouw basisschool en yogadocenten. Teken- en zangervaring zijn niet nodig. Al doende leer je het.

Peuters en kleuters

Voor peuters en kleuters teken je zelf het liedje, terwijl het kind toekijkt of meezingt. Het kind kan naast je zitten of op schoot. Meestal wil het daarna "nog een keer" en "nog een keer". Daarna ga je samen de tekening inkleuren of er over napraten. Een aantal kinderen gaat later uit zichzelf eigen liedjes tekenen.

Oudere kinderen

Vanaf een jaar of vijf (soms zeven) kunnen kinderen, als je ze een eenvoudig liedje voordoet, het liedje herkenbaar leren tekenen. Als je langzaam zingt is er genoeg teken tijd. Vaak inspireert het hen ook tot het maken van eigen tekenliedjes. Rond elf jaar gebruiken kinderen het boek zelfstandig, maar niet elk kind houdt dan nog van

kindertiedjes. Als activiteit met bijvoorbeeld hun kleine broertje/nichtje is het vaak wel geschikt.

Volwassenen

Liedjes tekenen kan als activiteitenbegeleiding worden gebruikt. Bijvoorbeeld bij dementerenden, verstandelijk beperkten of als vrolijke noot bij het leren van de Nederlandse taal. Je kan één op één werken of in een groep. Als voor de doelgroep het tekenen en tegelijkertijd zingen te moeilijk is, zing en teken dan zelf het liedje, terwijl men toekijkt. Daarna is het te vervolgen met samen zingen, stapsgewijs tekenen of erover praten.

Geen vastomlijnde methode

Liedjes tekenen is geen vastomlijnde methode. Het is een uitnodiging om te spelen met klanken en vormen. Het biedt je handvatten, waarna je op je eigen manier een lied tekent. Wat je met het lied en de tekening gaat doen hangt natuurlijk af van je doel en de doelgroep. De methode is geschreven voor volwassenen. Peuters en kleuters kunnen ook de plaatjes van hoofdstuk acht bekijken en daarbij zingen.

Effecten

Liedjes tekenen heeft diverse mogelijkheden en daardoor veel effecten, zoals:

Waarnemen

- Het verbindt horen, zien en voelen (motoriek van tekenen); een holistische ervaring;

Taalontwikkeling

- De beelden versterken de gezongen woorden. Het ondersteunt de ontwikkeling van het taalbegrip van kinderen of volwassenen die de Nederlandse taal leren;

Stimuleren van de creativiteit

- De tekening is op verschillende manieren creatief uit te werken, zodat ook de expressie en de fijne motoriek worden gestimuleerd;
- Het kan ook een uitnodiging zijn om kinderen een verhaal te laten verzinnen. Ze schrijven dit op en maken er een illustratie bij;
- Verhalen zijn vaak te verbeelden in kleine toneelstukjes, zodat er nog een expressievorm uitgewerkt wordt;
- Je kan eigen, nieuwe tekenliedjes ontwerpen;

Inzicht krijgen in de beleving van het kind

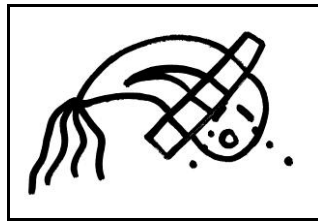
- De tekening kan gebruikt worden om vragen te stellen over het lied, waarbij de antwoorden in de tekening verwerkt kunnen worden. Dit geeft inzicht in de beleving van een kind: welke associaties en ideeën heeft hij?

Inzicht krijgen in emoties,inzicht geven over emoties

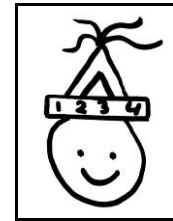
- In liedjes kan je emoties een rol laten spelen. Bij het liedje *1,2,3,4, hoedje van papier* zing je "en als het hoedje dan niet past." Hoe reageer je dan? Word je woedend, verdrietig of lach je er om? Alles is mogelijk. Kijk:

Boos

Verdrietig

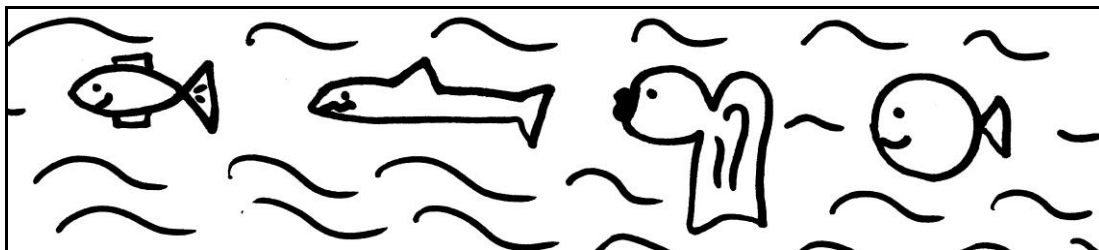

Blij

- Als je de verschillende mogelijkheden tekent én verklankt in het lied, door boos, verdrietig of blij te zingen, vormt alles weer één geheel;
- Het biedt een aanknopingspunt om bijvoorbeeld met peuters en kleuters over emoties te praten;
- In de praktijk roepen sommige liedjes ook emoties op. Ouderen zeiden verrast: "Ach kijk, vader Jacob!" of zag ik ontroering bij het lied "Dit zijn mijn wangetjes";

Spelend inzicht krijgen in de betekenis van taal en beeld

- Van één woord zijn verschillende beelden te maken. Hoe past een hoedje niet? Te groot, te klein, verkeerde kleur, mannen- of vrouwenhoed etc. Kinderen kunnen hier van alles bij verzinnen.
- Neem de zin "*visje in het water*". Een haai roept hele andere reacties op dan een goudvis;

- Wat gebeurt er als het woord "ik" niet een mens blijkt te zijn, maar bijvoorbeeld een poes of de maan? Dan wordt het lied vanuit een ander perspectief gezongen;
- Er zijn woorden waarvan niemand weet hoe ze eruit zien. Bijvoorbeeld: "Pardon", "Oze wieze woze", of "Bim, bam". Het is een uitdaging om daar een passend beeld bij te vinden;

Zo zijn er telkens nieuwe ontdekkingen te doen. In tekeningen kan alles!

Opzet van het boek

Het boek bestaat uit twee delen. De eerste zeven hoofdstukken geven informatie over de doelgroepen, de werkwijze, het uitwerken van de tekening, de effecten, de tekenontwikkeling van kinderen, samenwerken en variatiemogelijkheden.

Hoofdstuk acht is het muzikale tekengedeelte. Van elk lied zijn de tekst en de melodie opgenomen. Daaronder staat een uitgewerkte tekening. In de tekentabel wordt de opbouw van de tekening uitgelegd. Op de website www.liedjestekenen.nl staat aanvullende informatie.

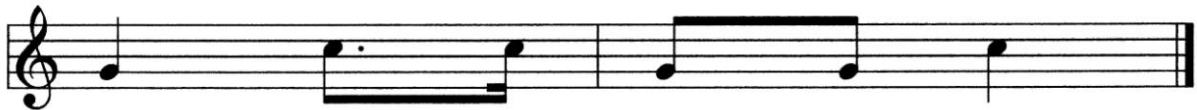
Inhoudsopgave

Inleiding liedjes tekenen	1
Inhoudsopgave	4
1. Voor wie is liedjes tekenen?	5
2. Hoe teken je een liedje?	6
3. Uitwerken van de tekening	7
4. Effecten van liedjes tekenen	9
5. De tekenontwikkeling	10
6. Samenwerken	12
7. Variaties	13
8. De liedjes	16
In spring	17
Krokusbolletje	19
Keteltje dik van buik	21
Vader Jacob	23
Visje in het water	25
Paraplutje	28
Oze wieze woze	31
Alle eendjes zwemmen in het water	35
Dit zijn mijn wangetjes	38
Slaap kindje slaap	41
Poesje Mauw	44
Lieve maan	47
Grote klokken	51
Eén, twee, drie, vier	54
Hoedje van papier (vouwen)	57
9. Achtergrondinformatie	58
Informatie teken vanuit je bron	58
Het ontstaan van liedjes tekenen	58
10. Liedjes op alfabetische volgorde	59
11. Bronvermelding	59

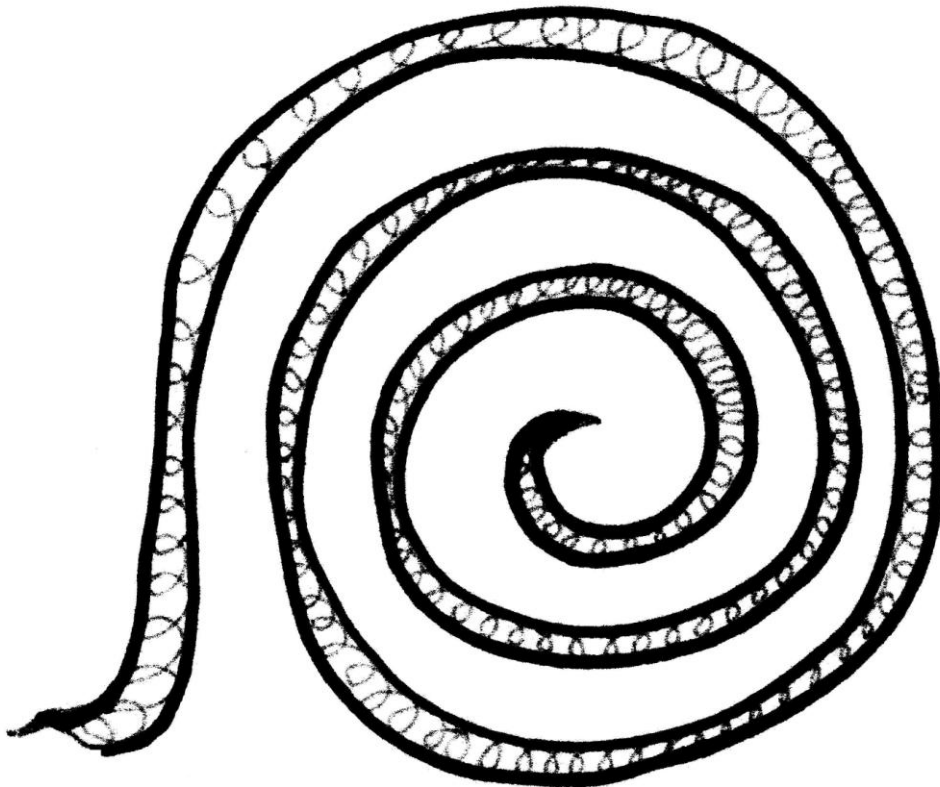
In spring

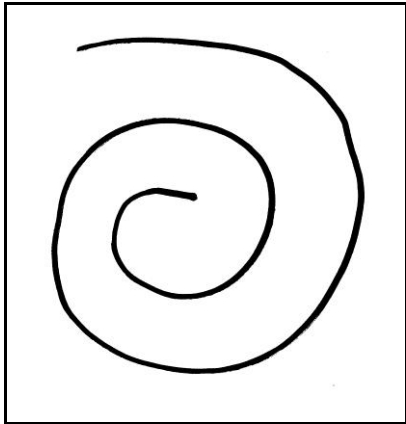
In spring de bocht gaat in;

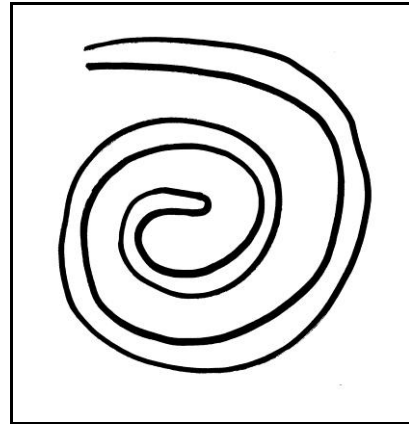
uit spuit, de bocht gaat uit.

In spring *

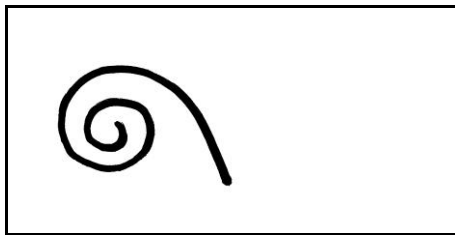

Zing: In spring de bocht gaat in;
Teken: start bovenaan en cirkel
spiraalsgewijs naar binnen.

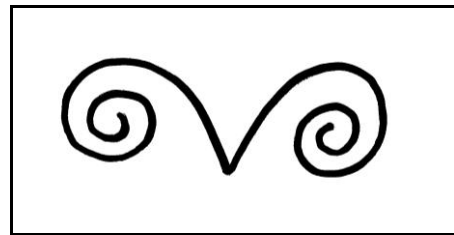

uit spuit de bocht gaat uit.
Start in het midden en cirkel naar
buiten.

Variatie:

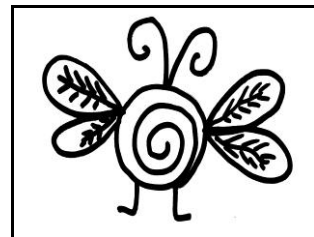
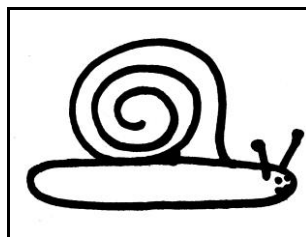
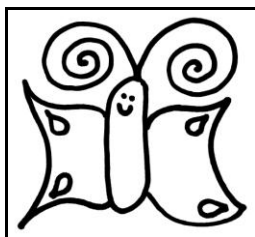
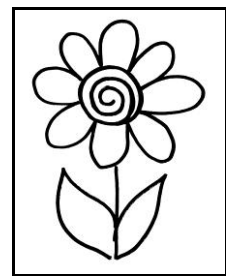
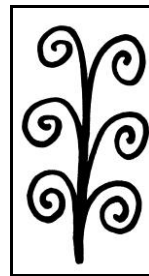
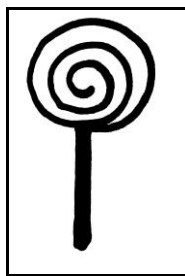
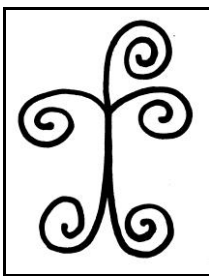

Zing: uit spuit de bocht gaat uit;
Teken een spiraal: start in midden en
cirkel naar buiten.

in spring de bocht gaat in.
Schuin naar rechts cirkel je van
buiten naar binnen.

Hiervan maak je onder andere:

Paraplutje

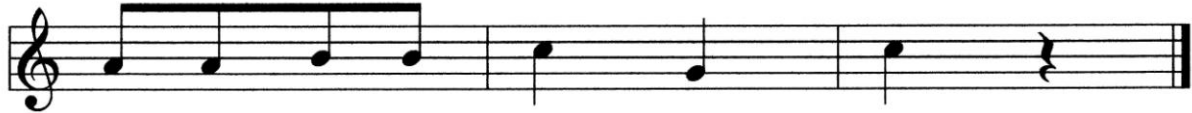
Pa- ra- plu- tje, pa- ra-

F C

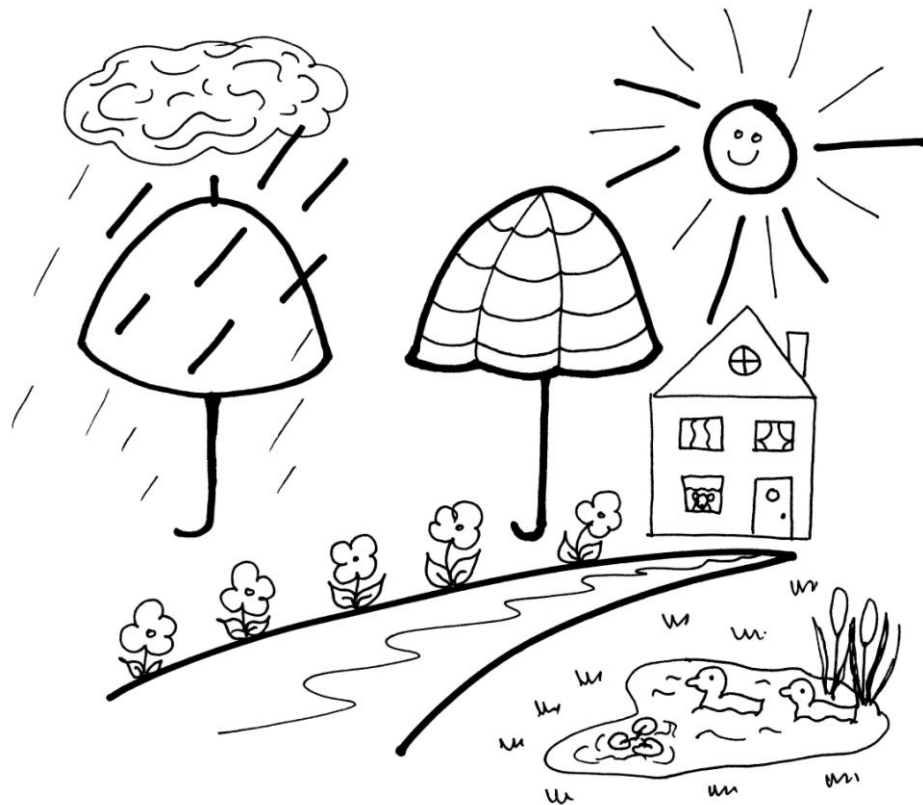

sol- le- tje, het e- ne voor de re- gen en het

F G7 C G7 C

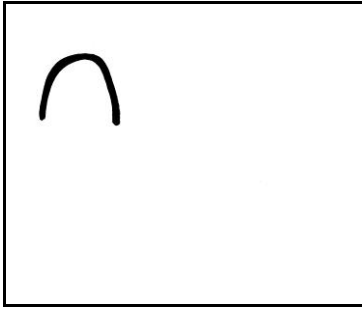

an- d're voor de zon, par don!

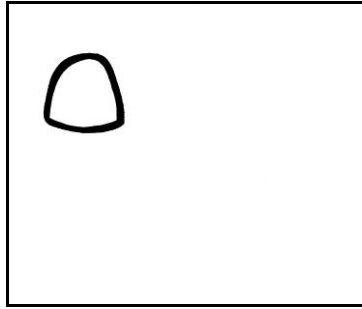

Parapluutje *

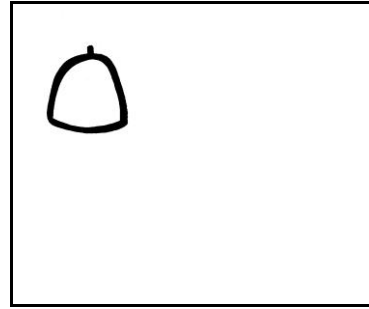
Zing: Pa-

Teken: bovenkant paraplu,

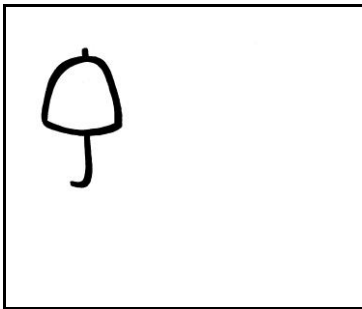
ra-

onderkant paraplu,

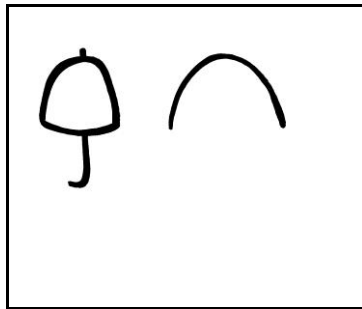
pluu-

puntje,

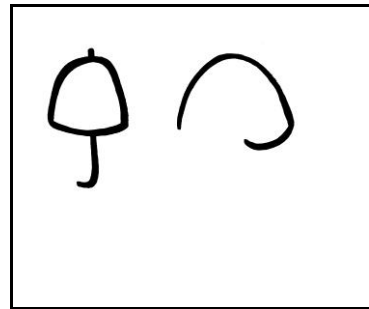
tje,

handvat.

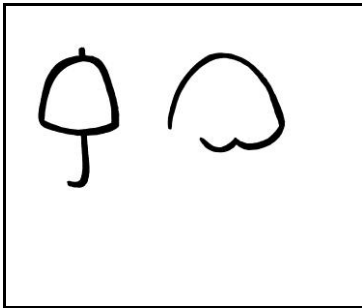
pa-

Bovenkant parasol,

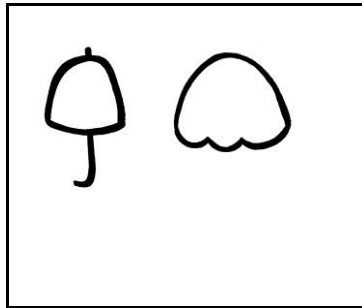
ra-

1^e golfje onderkant parasol,

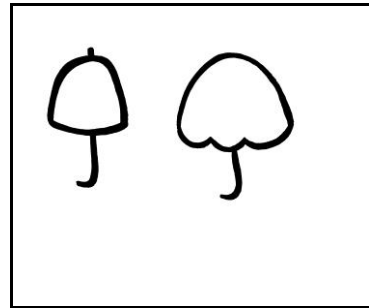
sol-

2^e golfje,

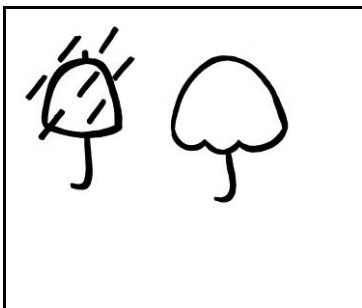
le-

3^e golfje,

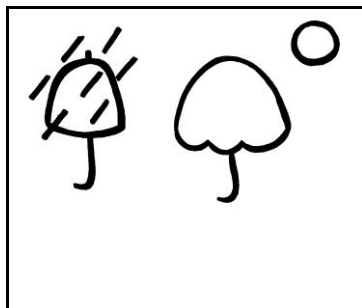

tje,

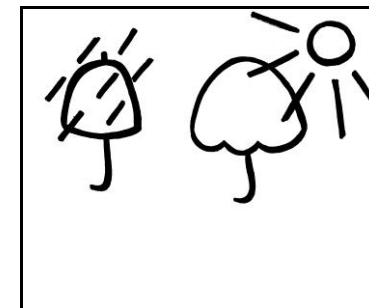
handvat parasol.

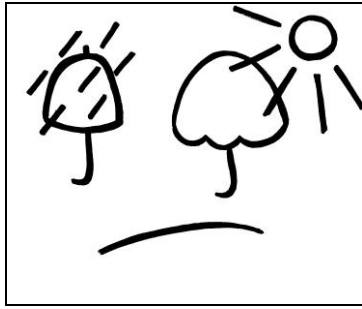
het ene voor de regen
Elke lettergreep een
regendruppel.

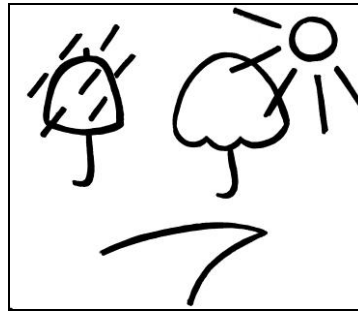
en het
Rondje zon.

and're voor de zon,
Elke lettergreep een
zonnestraal.

par-
Bovenlijn weg.

don!
Onderlijn weg.

Vragen die je kunt stellen:

- Wat zie je allemaal buiten? Teken dit.
- Wat zie je als het regent en de zon schijnt? Welke kleuren heeft de regenboog?
- Soms zie je onder een regenboog nog een tweede! Heb je wel eens een dubbele regenboog gezien?
- Welke kleren horen bij de regen en welke bij de zon? Teken ze.
- Hoe smaakt (hoor/ruik/voel/zie je) de regen en de zon?
- Waar houd jij het meeste van, de regen of de zon?

Laat eens horen:

Een regenbui en de zon.

Eerst druppelt het zachtjes: tik langzaam en zachtjes met je twee wijsvingers op de tafel.

Het gaat harder regenen: tik sneller en harder met vier vingers (wijs- en middelvingers) op de tafel.

Nog harder: verhoog het tempo: eerst met zes vingers (+ ringvingers), dan acht (+ pinken) en dan tien!

Het gaat onweren: stamp met de vuisten op de tafel.

De bui wordt minder: verlaag het tempo en laat het tikken steeds zachter klinken. Ga van tien vingers, naar acht, naar zes, naar vier, naar twee vingers. Dan is het stil en is de bui over. "Hè, hè. Kijk daar is de zon." Leun lekker achterover en geniet van de zon in je gezicht.

Laat eens zien:

1. Pardon

Hoe ziet jouw pardon eruit? Als jij pardon zegt, wat kan die ander dan doen (accepteren, negeren, afwijzen e.d.) . Hoe doet hij dat en wat doe jij vervolgens? Beeld het samen (of alleen) uit.

2. Wat doe jij?

Wat is het aller-aller-leukste om te doen in de regen/zon? Laat eens zien.

3. Onderzoek

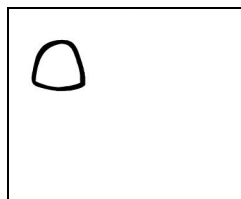
Hoe zagen de eerste paraplu's eruit? De eerste badpakken, laarzen etc.?

Liedjes tekenen spelen met klank en vorm

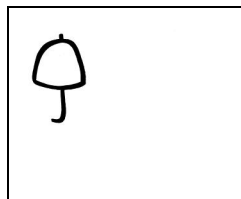
Je zingt een lied en tekent tegelijkertijd wat je zingt. Woord en beeld komen bij elkaar en versterken elkaar. Je ervaart intens waar het lied over gaat. Een bijzondere ervaring voor zowel kinderen (vanaf twee à drie jaar) als volwassenen. Het geeft verbondenheid, plezier en stimuleert ook de taalvaardigheid, fijne motoriek en creativiteit. Teken- en zangervaring zijn niet nodig. Kijk: *Paraplutje*.

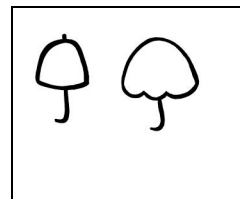
Zing: Pa-
Teken: bovenkant
paraplu.

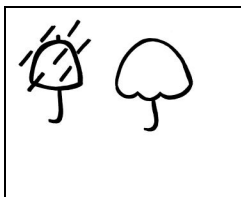
ra-
Onderkant
paraplu.

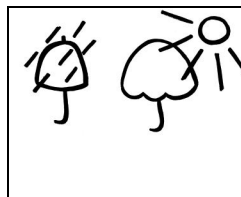
pluutje,
Puntje boven en
handvat onder.

parasolletje,
pa: bovenkant parasol
ra-sol-le: onderkant,
tje: handvat parasol.

*het ene voor de
regen*
Regendruppels; per
lettergreep een
drup.

*en het and're
voor de zon.*
en het: rondje zon
daarna elke letter-
greep een straal.

Pardon!
Elke lettergreep
een lijn.

Na het uitwerken:
je eigen unieke tekening
van het liedje.

Veertien kinderliedjes met tekst, muziek en een duidelijke uitleg om de tekening te maken. Aangevuld met tips om de tekening uit te werken, vragen te stellen of het thema te vertellen naar een klein hoor- of toneelspel. Liedjes tekenen biedt heel veel mogelijkheden om, op je eigen wijze, te spelen met klank en vorm. Met website <http://www.liedjestekenen.nl>.

Een uitgave van: Teken vanuit je bron!

ISBN:978-90-813459-0-3